עין משפט נר מצוה

לב א ב מיי' פ"ו מהל' ערכין הלכה כח סמג עשין קלב טוש"ע סה"ע סימן פא סעיף ח:

לג ג מיי' שם הלכה ז סמג שם טוש"ע ח"מ סימן ריב סעיף ט:

לד ד מיי' פי"ב מהל' נדרים הלכה י סמג לאוין רמב טוש"ע י"ד סימן רלד סע' עא וטוש"ע אה"ע סימן פא סעיף ב:

מוסף רש"י

הרי זו עושה ואוכלת. אין מעשה ידיה קדום על פיו (כתובות נח:). **והמותר.** הקדיש את מותר מעשה ידי אשתו מה שהיא עושה לו יותר על הרלוי שפקעו חכמים ולא הקדיש מעשה ידיה עצמן, והמותר קנוי לו במעות כסף שתקנו לה חכמים שיתן לה בכל שנה מעה כסף לצורכיה, לגד המזונות (שם). כי על העדפה הוא דקאמר. כלומר הלכה דיפר ולאו מטעמיה, דאיהו לר' יוחנן עיקר מעשה ידיה צריך הפרה ולשמואל משום העדפה שמא תעדיף על הרלוי הוא דאמר יפר, והשתא נמי הוה מצי לאקשויי סוף סוף לא בא לעולם, הא לא נעשה, אלא אקשי ליה קושיא אחריתא (שם נט:). אי נמי אין הלכה כת"ק. דאמר אין צריך להפר, אלא אמר רב יפר (שם). לעולם הלכה ומטעמיה קאמר ומשום שמא יגרשנה, ושאני קונמות, הקדש שאינו הקדש לגו אלא על אדם אחד בלשון קונם (שם). **הואיל ואדם אוסר פירות חבירו** עליו. ממון שהוא תופס במקום שאין שם הקדש תופס, שאדם אוסר פירות חבירו עליו ואומר קונם פירות פלוני עלי ובשאם הקדש אין אדם מקדיש דבר שאינו שלו, הלכך אדם אוסר עליו נמי דבר אלא בא לעולם, אבל מתני' במקדיש הקדש גמור שיירי ואינו ממהר לתפוס בקונם (שם). אמר ליה **אביי.** ומה ראיה פירות חבירו עליו לגמרן, שהן פירות חבירו על חבירו, דעכשיו היא משועבדת לו למעשה ידיה ואינה ראויה להתפיסו בקונם ובכשיגרשנה קאמר דחייל, ועוד שעדיין לא נעשית המגלחה עד לאחר גירושין וחזרה (שם). **בשלמא אדם אוסר פירות חבירו עליו.** בקונם, שהרי אדם אוסר פירותיו על חבירו, כיון בלשון קונם לחבירו נהנו בין שהקדישו שאם הקדש גמור, אלא **יאסור דבר שלא בא לעולם.** בתמיה, לא המגלחה בלה ולא הרשות בלה לידה להתפס עד שתגרש, **שהרי אין אדם אוסר פירות חבירו על חבירו.** שממקום שבאת אין יכול לגמוד איסור, שהרי אף בקונם אין אדם אוסר פירות חבירו על חבירו לומר קונם פירותיך עליך (שם). **באומרת יקדשו ידי לעושיהם.** כמו שבגלחה (קדושין סב.), ועל הגירושין שלא בלו קא מסיק ואזיל, ומתני' באומר מעשה ידיך הקדש (כתובות נט.). **השתא מיהת לא מגרשה.** כלומר מילתא לא בא לעולם דמגלחה, לא בא לעולם דגירושין לא מילתא, דאילו השתא ליה רשותא לאקדושיה ואיכי קדיש לקמייה (שם).

גמ' הרי זו עושה ואוכלת. לדברי הכל. ואומרים התם במסכת כתובות בפרק אע"פ (ד) דבשאין מעלה לה מזונות קא מיירי ואמרי' עושה ואוכלת פשיטא דכיון דאין מעלה לה מזונות ואלו עושה ואוכלת דממלא מתפרנסת ואמרי' סיפא אילטריכא ליה למיתני: **והמותר ר"מ אומר הקדש.** דקא סבר אע"ג דמעשה ידיה אינו יכול להקדיש הואיל ואינה ניזונית משלו מ"מ מותר על מזונותיה יכול להקדיש שיהא קדוש לאחר מיתתה: **ור' יוחנן הסנדלר אומר חולין.** דקסבר אין אדם יכול להקדיש דבר שלא בא לעולם לכשיבא לעולם לא יהא שלו אלא לאחר זמן: **ואמר שמואל.** התם הלכה כר' יוחנן הסנדלר (ג) דתקנו לה חכמים מעה כסף תחת מותר מעשה ידיה דאי במעלה לה אפילו בחייה שלו היא וקשיא דשמואל אדשמואל: **וכי תימא כי אמר שמואל הלכה כרבי יוחנן בן נורי בהעדפה.** כלומר הלכה כר' יוחנן ב"ש דאמר יפר והיינו טעמא דיפר משום העדפה ולא משום גירושין: **לימא (ד) הלכה כרבי עקיבא.** דמוקי לטעמייה משום העדפה אלא מדקאמר הכי ש"מ כדאשמעינן מעיקרא ולעולם קשיא דשמואל אדשמואל: **אלא אמר רב יוסף.** לעולם קסבר שמואל אין אדם מקדיש דבר שלא בא לעולם: **ושאני קונמות וכו'** (ה) ה"ג **אמר לי' בשלמא אדם אוסר פירות חבירו עליו.**

(א) הרי זו עושה ואוכלת והמותר (ב) רבי מאיר אומר הקדש רבי יוחנן הסנדלר אומר חולין (ג) ואמר שמואל (ד) הלכה כר' יוחנן הסנדלר אלמא (ה) אין אדם מקדיש דבר שלא בא לעולם וכי תימא כי קאמר הלכה כר' יוחנן בן נורי על העדפה הוא דקאמר לימא הלכה כרבי יוחנן בן נורי בהעדפה אי נמי (ו) הלכה כת"ק א"נ (אין) הלכה כרבי עקיבא אלא אמר רב יוסף שאני קונמות הואיל ואדם אוסר פירות חבירו עליו אוסר נמי דבר שלא בא לעולם עליו אמר ליה אביי בשלמא אדם אוסר פירות חבירו עליו שהרי אדם אוסר פירותיו על חבירו אלא יאסור דבר שלא בא לעולם על חבירו שהרי אין אדם אוסר פירות חבירו על חבירו אלא (ז) אמר רב הונא בריה דרב יהושע (ח) באומרת יקדשו ידי לעושיהן דידים האי איתנהו בעולם וכי אמרה הכי קדשה והא משעבדן ידיה לבעל דאמרה לכי מגרשה השתא מיהת לא מגרשה וממאי דכי אמרה הכי מהניא אמר

ממימרא דקסבר שמואל אדם מקדיש דבר שלא בא לעולם. דאי לא כיון דהשתא לא חייל נדרה לקמייה נמי לא חייל: **ורמינהו המקדיש מעשה ידי אשתו הרי זו עושה ואוכלת.** איכא דמוקמי לה בפרק אע"פ (שם נח:) אפי' במעלה לה מזונות ואפי' הכי הרשות בידה לבטל הקדשו והרי זו עושה ואוכלת מדרב הונא דאמר התם יכולה אשה לומר לבעלה איני ניזונת ואיני עושה ומאן דפליג עליה דרב הונא התם מוקי לה למתני' בשאין מעלה לה מזונות ומשום הכי היא עושה ואוכלת(ט): **והמותר.** אם הקדיש מותר מעשה ידיה הייינו יתר על חמש סלעים ביהודה כדאיתא התם: **ר"מ אומר הקדש.** מוקי לה שמואל התם [במעלה לה מזונות ואינו מעלה לה] מעה כסף שתקנו לה חכמים תחת מותר ור' מאיר דאמר הקדש לאו מחייב קאמר דהא לית ליה ביה מידי אלא הקדש לאחר מיתה קאמר שהבעל זכה בהנאה מותר מדין ירושה וסבירא ליה לרבי מאיר דאדם מקדיש דבר שלא בא לעולם: **רבי יוחנן הסנדלר אומר חולין.** דסבירא ליה דאין אדם מקדיש דבר שלא בא לעולם: **וכי תימא כי קאמר הלכה כרבי יוחנן בן נורי בהעדפה.** בממלי דפליג עליה דר"ע דאמר ר"ע יפר משום העדפה דסבירא ליה לר"ע העדפה דידה הויא ואיהו פליג עליה דמשום העדפה אין צריך להפר דהעדפה נמי דבעל היא בהא בלחוד הוא דאמר שמואל הלכה כרבי יוחנן בן נורי אבל בממלי דאמר יפר לא סבירא ליה כותיה דודאי לא צריך הפרה דלא חייל נדרה כלל דאין אדם מקדיש דבר שלא בא לעולם: **לימא הלכה כרבי יוחנן בן נורי בהעדפה.** הכי הוה ליה למימר דהלכה כרבי יוחנן בן נורי סתמא לאו בהעדפה בלחוד משמע אלא בעיקר מילתא דאמר יפר: **אי נמי אין הלכה כרבי עקיבא.** והא אמי שפיר דמשמע דלית הלכתא כרבי עקיבא במידי לא בממלי דאמר יפר דהא אין צריך הפרה משום דאין אדם מקדיש דבר שלא בא לעולם ולא בממלי דקאמר דהעדפה דידה הויא דליתא אלא בבעל הוא: **אי נמי הלכה כחנא קמא.** דאמר אין צריך להפר דאין אדם מקדיש דבר שלא בא לעולם. זהו הפירוש הנכון אף על פי שלא פירש כן רש"י ז"ל בפרק אע"פ: **שאני קונמות הואיל ואדם אוסר פירות חבירו עליו.** מאי קא פרכת מהקדש לקונמות אף על גב דאין אדם מקדיש דבר שלא בא לעולם אדם אוסר דבר שלא בא לעולם דאשכחן מילתא דאיתא בקונמות וליתא בהקדש שהרי אע"פ שאין אדם מקדיש פירות חבירו אדם אוסר פירות חבירו עליו וכיון שכן אדם אוסר נמי דבר שלא בא לעולם דהא פירות חבירו לדידיה כדבר שלא בא לעולם דמי דלית ליה בהו מידי: **אמר ליה אביי בשלמא אדם אוסר פירות חבירו עליו שהרי אדם אוסר פירותיו על חבירו.** אין ודאי קושטא קאמרת דפירות חבירו כדבר שלא בא לעולם דמי מיהו ממקום שבאת דאת לא משכחת בקונמות דאדם אוסר אלא היכא דהוי חד מינייהו ברשותיה או הפירות או האדם הנאסר בהם ומשום הכי אדם אוסר פירות חבירו עליו דנהי שהפירות אינן ברשותו גופיה מיהא ברשותו הוא דכי היכי דאדם אוסר פירותיו על חבירו אע"פ שחבירו אינו ברשותו כיון שהפירות ברשותו דאלמא בחד מינייהו סגי ומיהא שפיר איכא למילף דאדם אוסר דבר שלא בא לעולם בפירות חבירו דמי: **אלא יאסור דבר שלא בא לעולם על חבירו.** דומיא דמתניתין שאוסרת מעשה ידיה שלא בא לעולם על בעלה הא לא מצית למיפשט ליאסורא אדרבה ממקום שבאת איכא למילף היתרא שהרי אין אדם אוסר פירות חבירו על חבירו ודבר שלא בא לעולם על חבירו בפירות חבירו על חבירו דמי: **אלא אמר רב הונא בריה דרב יהושע באומרת יקדשו ידי לעושיהן וכו'.** מתניתין היא דמוקמא בהכי הלכך כיון דידים איתנהו בעולם צריך להפר: **וכי אמרה הכי קדשי.** בתמיה והא משעבדין ידיה לבעלה. אפילו למאן דאמר אדם מקדיש דבר שלא בא לעולם פריך דכי האי גוונא לא מהני דאפילו איהו לא קאמר אלא באומר בפירוש שיחול אותו דבר באותו זמן שאפשר לו לחול כהיא דתנן לאחר שאתגייר לאחר שיתלין לך יבמיך [כתובות נא.] אבל סתמא ודאי מהשתא ומשום הכי מהני שהרי פירשה דבריה שיחול נדרה בזמן שראוי לו לחול: **השתא מיהת לא מיגרשה וממאי דכי אמרה הכי מהניא.** כלומר תירלת ל"ד אדם מקדיש דבר שלא בא לעולם דהאי ליתא דקאמרה לדידיה ודאי מהני אבל למ"ד אין אדם מקדיש דבר שלא בא לעולם אפי' אמרה הכי היכי מהני: אמר

בשלמא אדם אוסר פירות חבירו. אע"פ שאינו שלו שכן אדם אוסר פירותיו על חבירו וחבירו אינו ברשותו אע"פ דבר האסור אינו ברשותו יאסור דבר שלא בא לעולם על חבירו שכן אין אדם אוסר פירות חבירו [וקונמות מעשה ידיה] דמתניתין אינה בעולם והיכי מצי אסרה לבעל: **באומרת יקדשו ידי לעושיהם.** דידיה איתנהו בעולם הרי הוא כמי שהמגלחה נמי היא בעולם: **והא משתעבדא** ידיה לבעלה. ולא אל הקדש: **דאמרה לכי מגרשה.** יהיו קדושים. **ומנא תימרא דכי אמרה הכי מהני.** כיון דאילו השתא לית ליה רשות לאיקדושי היכי קדוש לקמייה ובפרק אע"פ גרסינן ומי איכא מידי דמעיקרא לא קדוש והשתא קדוש:

פירוש הרא"ש

הרי זו עושה ואוכלת. בפרק אע"פ (נח:) איכא דמוקי לה במעלה לה מזונות ואין מעלה לה מעה כסף וקסברי דמעה כסף תחת מעשה ידיה ומזונות תחת מותר וכיון דאין מעלה לה מעה כסף עושה ואוכלת דאין יכול להקדיש מעשה ידיה: ומותר קאמר ר"מ דקדיש כיון דמעלה לה מזונות וכדי יוחנן הסנדלר קאמר מולין דאין אדם מקדיש דבר שלא בא לעולם: וכ"ת כי **קאמר שמואל הלכה כרבי יוחנן להעדפה.** כלומר בהא פליג אר"ע בהעדפה דסבר דהעדפה דבעל ומשום העדפה אין צריך להפר אבל בהא דקאמר בעשה ידיה לא סבר כוותיה הכי גרס ר"ח ולימא הלכה כר' יוחנן להעדפה אי נמי אין הלכה כת"ק: **שאני קונמות.** דתמיהי טפי דכיון דאוסר פירות חבירו עליו דאינן ברשותו משא"כ בהקדש אוסר אף בקונם אין אדם אוסר פירות חבירו עליו לומר קונם פירותיך עליך (שם). **באומרת יקדשו ידי לעושיהם.** דאינן ברשותו אלא בלשון קונם (קדושין סב.) שהמגלחה כמי שבאת לעולם, ועל הגירושין שלא בלו קא מסיק ואזיל, ומתני' באומר מעשה ידיך הקדש (כתובות נט.). **השתא מיהת לא מגרשה.** כלומר מילתא לא בא לעולם דמגלחה, לא בא לעולם דגירושין לא מילתא, דאילו השתא ליה רשותא לאקדושיה ואיכי קדיש לקמייה (שם).

גמ' הרי זו עושה ואוכלת. אין מעשה ידיה קדום על פיו (כתובות נח:). **והמותר.** הקדיש את מותר מעשה ידי אשתו מה שהיא עושה לו יותר על הרלוי שפקעו חכמים ולא הקדיש מעשה ידיה עצמן, והמותר קנוי לו במעות כסף שתקנו לה חכמים שיתן לה בכל שנה מעה כסף לצורכיה, לגד המזונות (שם). כי על העדפה הוא דקאמר. כלומר הלכה דיפר ולאו מטעמיה, דאיהו לר' יוחנן עיקר מעשה ידיה צריך הפרה ולשמואל משום העדפה שמא תעדיף על הרלוי הוא דאמר יפר, והשתא נמי הוה מצי לאקשויי סוף סוף לא בא לעולם, הא לא נעשה, אלא אקשי ליה קושיא אחריתא (שם נט:). אי נמי אין הלכה כת"ק. דאמר אין צריך להפר, אלא אמר רב יפר (שם). לעולם הלכה ומטעמיה קאמר ומשום שמא יגרשנה, ושאני קונמות, הקדש שאינו הקדש לגו אלא על אדם אחד בלשון קונם (שם). **הואיל ואדם אוסר פירות חבירו** עליו. ממון שהוא תופס במקום שאין שם הקדש תופס, שאדם אוסר פירות חבירו עליו ואומר קונם פירות פלוני עלי ובשאם הקדש אין אדם מקדיש דבר שאינו שלו, הלכך אדם אוסר עליו נמי דבר אלא בא לעולם, אבל מתני' במקדיש הקדש גמור שיירי ואינו ממהר לתפוס בקונם (שם). אמר ליה **אביי.** ומה ראיה פירות חבירו עליו לגמרן, שהן פירות חבירו על חבירו, דעכשיו היא משועבדת לו למעשה ידיה ואינה ראויה להתפיסו בקונם ובכשיגרשנה קאמר דחייל, ועוד שעדיין לא נעשית המגלחה עד לאחר גירושין וחזרה (שם). **בשלמא אדם אוסר פירות חבירו עליו.** בקונם, שהרי אדם אוסר פירותיו על חבירו, כיון בלשון קונם לחבירו נהנו בין שהקדישו אם הקדש גמור, אלא **יאסור דבר שלא בא לעולם.** בתמיה, לא המגלחה בלה ולא הרשות בלה לידה להתפס עד שתגרש, **שהרי אין אדם אוסר פירות חבירו על חבירו.** שממקום שבאת אין יכול לגמוד איסור, שהרי אף בקונם אין אדם אוסר פירות חבירו על חבירו לומר קונם פירותיך עליך (שם). **באומרת יקדשו ידי לעושיהם.** כמו שבגלחה (קדושין סב.), ועל הגירושין שלא בלו קא מסיק ואזיל, ומתני' באומר מעשה ידיך הקדש (כתובות נט.). **השתא מיהת לא מגרשה.** כלומר מילתא לא בא לעולם דמגלחה, לא בא לעולם דגירושין לא מילתא, דאילו השתא ליה רשותא לאקדושיה ואיכי קדיש לקמייה (שם).

ממימרא דקסבר שמואל אדם מקדיש דבר שלא בא לעולם. דאי לא כיון דהשתא לא חייל נדרה לקמייה נמי לא חייל: **ורמינהו המקדיש מעשה ידי אשתו הרי זו עושה ואוכלת.** איכא דמוקמי לה בפרק אע"פ (שם נח:) אפי' במעלה לה מזונות ואפי' הכי הרשות בידה לבטל הקדשו והרי זו עושה ואוכלת מדרב הונא דאמר התם יכולה אשה לומר לבעלה איני ניזונת ואיני עושה ומאן דפליג עליה דרב הונא התם מוקי לה למתני' בשאין מעלה לה מזונות ומשום הכי היא עושה ואוכלת(ט): **והמותר.** אם הקדיש מותר מעשה ידיה הייינו יתר על חמש סלעים ביהודה כדאיתא התם: **ר"מ אומר הקדש.** מוקי לה שמואל התם [במעלה לה מזונות ואינו מעלה לה] מעה כסף שתקנו לה חכמים תחת מותר ור' מאיר דאמר הקדש לאו מחייב קאמר דהא לית ליה ביה מידי אלא הקדש לאחר מיתה קאמר שהבעל זכה בהנאה מותר מדין ירושה וסבירא ליה לרבי מאיר דאדם מקדיש דבר שלא בא לעולם: **רבי יוחנן הסנדלר אומר חולין.** דסבירא ליה דאין אדם מקדיש דבר שלא בא לעולם: **וכי תימא כי קאמר הלכה כרבי יוחנן בן נורי בהעדפה.** בממלי דפליג עליה דר"ע דאמר ר"ע יפר משום העדפה דידה הויא ואיהו פליג עליה דמשום העדפה אין צריך להפר דהעדפה נמי דבעל היא בהא בלחוד הוא דאמר שמואל הלכה כרבי יוחנן בן נורי אבל בממלי דאמר יפר לא סבירא ליה כותיה דודאי לא צריך הפרה דלא חייל נדרה כלל דאין אדם מקדיש דבר שלא בא לעולם: **לימא הלכה כרבי יוחנן בן נורי בהעדפה.** הכי הוה ליה למימר דהלכה כרבי יוחנן בן נורי סתמא לאו בהעדפה בלחוד משמע אלא בעיקר מילתא דאמר יפר: **אי נמי אין הלכה כרבי עקיבא.** והא אמי שפיר דמשמע דלית הלכתא כרבי עקיבא במידי לא בממלי דאמר יפר דהא אין צריך הפרה משום דאין אדם מקדיש דבר שלא בא לעולם ולא בממלי דקאמר דהעדפה דידה הויא דליתא אלא בבעל הוא: **אי נמי הלכה כחנא קמא.** דאמר אין צריך להפר דאין אדם מקדיש דבר שלא בא לעולם. זהו הפירוש הנכון אף על פי שלא פירש כן רש"י ז"ל בפרק אע"פ: **שאני קונמות הואיל ואדם אוסר פירות חבירו עליו.** מאי קא פרכת מהקדש לקונמות אף על גב דאין אדם מקדיש דבר שלא בא לעולם אדם אוסר דבר שלא בא לעולם דאשכחן מילתא דאיתא בקונמות וליתא בהקדש שהרי אע"פ שאין אדם מקדיש פירות חבירו אדם אוסר פירות חבירו עליו וכיון שכן אדם אוסר נמי דבר שלא בא לעולם דהא פירות חבירו לדידיה כדבר שלא בא לעולם דמי דלית ליה בהו מידי: **אמר ליה אביי בשלמא אדם אוסר פירות חבירו עליו שהרי אדם אוסר פירותיו על חבירו.** אין ודאי קושטא קאמרת דפירות חבירו כדבר שלא בא לעולם דמי מיהו ממקום שבאת דאת לא משכחת בקונמות דאדם אוסר אלא היכא דהוי חד מינייהו ברשותיה או הפירות או האדם הנאסר בהם ומשום הכי אדם אוסר פירות חבירו עליו דנהי שהפירות אינן ברשותו גופיה מיהא ברשותו הוא דכי היכי דאדם אוסר פירותיו על חבירו אע"פ שחבירו אינו ברשותו כיון שהפירות ברשותו דאלמא בחד מינייהו סגי ומיהא שפיר איכא למילף דאדם אוסר דבר שלא בא לעולם בפירות חבירו דמי: **אלא יאסור דבר שלא בא לעולם על חבירו.** דומיא דמתניתין שאוסרת מעשה ידיה שלא בא לעולם על בעלה הא לא מצית למיפשט ליאסורא אדרבה ממקום שבאת איכא למילף היתרא שהרי אין אדם אוסר פירות חבירו על חבירו ודבר שלא בא לעולם על חבירו בפירות חבירו על חבירו דמי: **אלא אמר רב הונא בריה דרב יהושע באומרת יקדשו ידי לעושיהן וכו'.** מתניתין היא דמוקמא בהכי הלכך כיון דידים איתנהו בעולם צריך להפר: **וכי אמרה הכי קדשי.** בתמיה והא משעבדין ידיה לבעלה. אפילו למאן דאמר אדם מקדיש דבר שלא בא לעולם פריך דכי האי גוונא לא מהני דאפילו איהו לא קאמר אלא באומר בפירוש שיחול אותו דבר באותו זמן שאפשר לו לחול כהיא דתנן לאחר שאתגייר לאחר שיתלין לך יבמיך [כתובות נא.] אבל סתמא ודאי מהשתא ומשום הכי מהני שהרי פירשה דבריה שיחול נדרה בזמן שראוי לו לחול: **השתא מיהת לא מיגרשה וממאי דכי אמרה הכי מהניא.** כלומר תירלת ל"ד אדם מקדיש דבר שלא בא לעולם דהאי ליתא דקאמרה לדידיה ודאי מהני אבל למ"ד אין אדם מקדיש דבר שלא בא לעולם אפי' אמרה הכי היכי מהני: אמר

בשלמא אדם אוסר פירות חבירו. אע"פ שאינו שלו שכן אדם אוסר פירותיו על חבירו וחבירו אינו ברשותו אע"פ דבר האסור אינו ברשותו יאסור דבר שלא בא לעולם על חבירו שכן אין אדם אוסר פירות חבירו [וקונמות מעשה ידיה] דמתניתין אינה בעולם והיכי מצי אסרה לבעל: **באומרת יקדשו ידי לעושיהם.** דידיה איתנהו בעולם הרי הוא כמי שהמגלחה נמי היא בעולם: **והא משתעבדא** ידיה לבעלה. ולא אל הקדש: **דאמרה לכי מגרשה.** יהיו קדושים. **ומנא תימרא דכי אמרה הכי מהני.** כיון דאילו השתא לית ליה רשות לאיקדושי היכי קדוש לקמייה ובפרק אע"פ גרסינן ומי איכא מידי דמעיקרא לא קדוש והשתא קדוש:

מסורת הש"ס

(א) [כתובות נט. וסס כל הסוגיא], (ב) מ"ש אין, (ג) [קדושין סג.], (ד) [לף מח:], (ה) [שיך עוד לע"ל], (ו) ע"כ שיך לע"ל,

הגהות הב"ח

(ז) גמ' והמותר (ר' מאיר) תא"מ, וע"ב ס"א רבי תרפון: (ח) שם אי נמי הלכה כ"ב גירסת רש"י בס' אע"פ אי נמי אין הלכה כת"ק אי נמי הלכה כר"ע וכן נראה מפירוש שלפנינו דכן הוא גורס אבל ר"ת ור"ח גורסים איפכא וע"ש: (ג) רש"י ד"ה ואמר שמואל וכו' כר"י הסנדלר ומוקי לה התם בשאין מעלה לה מעה כסף דתקנו לה חכמים: (ד) ד"ה לימא אין הלכה כת"ק אי נמי הלכה כר' עקיבא דמוקי לטעמי': (ה) ד"ה אלא אמר וכו' ושאני קונמות וכו' הס"ד ואמ"כ מ"ש הכי הסגינן אמר ליה אביי בשלמא אדם אוסר פירות חבירו עליו שבאותו ענין יש בו כח לכך ד"ל יאסרו פירותיו על חבירו אלא יאסור דבר שלא"ל על חבירו שהרי אין בו כח לאסור וכו' דלהכי נמי וכו' דהוייין של בעל היאך יכולה:

תוספות

עושה ואוכלת. שאין מעשה ידיה קדום על פיו ובפרק אע"פ (דף נח:) מפרש שמעלה לה מזונות ולא מעלה לה מעה כסף ומעה כסף תחת מעשה ידיה ומזונות תחת מותר: והמותר ר"מ אומר הקדש. [איכא] דאמר התם שאינו מעלה לה מעה כסף ולא מזונות ומותר אינו קדוש אלא לאחר מיתה ואיקדוש הכל ומותר ר"ל מה שימציא לאחר מיתה אלא אכלה: חולין. שאין אדם מקדיש דבר שלא בא לעולם: וכי תימא כי אמר שמואל הלכה כרבי יוחנן ב"ג להעדפה. כלומר בדין דפליג רבי יוחנן ב"ג בממתיתין מרבי עקיבא דאמר אמא תעדיף דסבר דהעדפה הוא לעצמה ורבי יוחנן בן נורי סבר דהוא לעצמו ובהך דינא פסק שמואל כר' יוחנן אבל ודאי לא סבר דקדשה מעשה ידיה כלל דאין אדם מקדיש דבר שלא בא לעולם: הבי גרים רבינו חננאל ולימא הלכה כרבי יוחנן בן נורי להעדפה וא"נ אין הלכה כר' עקיבא א"נ הלכה בת"ק: שאני קונמות. דאמר רבי יוחנן דמיילי על דבר שלא בא לעולם ממון שהוא תופס בדבר שאין שם הקדש תופס דאדם אוסר בקונם פירות חבירו עליו וכלשון הקדש אינו אוסר דבר שלא בא לעולם משא"כ בהקדש והשתא ס"ד דה"ה דתאסור אחשה על בעלה בקונם כי היכי דאסרה על בעלה ופסא ואמי תמיר:

אמר ר' אילא ומה אילו אומר לחבירו שדה זו שאני מוכר לך. כלומר שעדיין היא בידו להקדישה שלא החלטתיה לך מכל וכל: **לכשאקחנה ממך.** לכשאחזור ואקחנה ממך תקדיש: **מי לא קדשה.** מי לא חייל שם קדושה עלה לכשיקחנה מזה. הכא נמי גבי האי איתתא כי אמרה יקדשו ידי לעושיהן לאחר שתתגרש דודאי חיילא עלייהו שם קדושה: **מי דמי.** כלומר מי דמיא מילתא דאשה למילתיה דהאי גברא הכא האי גברא דמזגן שדה זו אכתי בידיה היא שעדיין לא מכרה ודיקא נמי דקתני שאני מוכר לך ולא קתני שמכרתי להכי יכול להקדישה לכשתחזור ותבא לרשותו: **אבל.** הא איתתא כי מקדשא מעשה ידיה כלום יש בידה שוס כח והלכך אף על גב דאמר גבי מוכר שדה שיכול להקדישה לכשתבא לרשותו גבי אשה לא אמר: **אלא.** הא דאשה לא דמיא אלא לאומר כו' וכי היכי דהתם לא קדשה משום דלא קיימא שדה ברשותיה שהרי כבר מכרה הכא נמי לגבי הך איתתא לא קדשי מעשה ידיה: **גבי זביגא פסיקא למילתייהו.** דגופה (ג) לפירות בידא דלוקח: **גבי אשה מי פסיקא מילתא.** מי הוא גופה לבעל והתם גבי אשה דינא היא דתיקדוש: **הא לא דמיא אלא לאומר לחבירו שדה זו שמשכנתי לך לכשאפדנה ממך תקדיש.** דהתם אע"ג דלא קדשה השתא קדשה לקמיה הכי נמי גבי אשה: **שדה בידו לפדותה.** כל אימת דבעי אהכי מצי לאקדושה מהשתא: **אשה בידה להתגרש.** בתמיה. והואיל ואין בידה להתגרש לא חייל הקדש אמעשה ידיה לכשתתגרש: **לאומר לחבירו שדה זו שמשכנתי לך לעשר שנים וכו' מי לא קדשה.** דהשתא אין בידו לפדותה עד עשר שנים ולכשיפדנה קדשה דחייל עלה קדושה מהשתא (ב): הכא נמי גבי אשה אף על גב דאין בידה לגרש עצמה כי מיגרשא חיילא קדושה על מעשה ידיה: **הפס קיץ.** גבי שדה איכא זמן קצוב לעשר שנים וכיון דאיכא זמן קצוב דמי כאילו יש בידו לפדותה לאלתר: **אשה מי יש לה קיצותא.** לידע אימתי תתגרש: אלא

אמר ר' אילא ומה אילו אומר לחבירו שדה זו שאני מוכר לך לכשאקחנה ממך תקדיש מי לא קדשה. הא דפשיטא ליה לרבי אילא דכה"ג קדשה לאו ממתני' וממתניתא שמיע ליה הכי אלא סברא דנפשיה קאמר דודאי קדשה ומדמי ליה הכי דנהי דודאי סבירא ליה דטעמא דקדשה מפני שברשותו היא עכשיו דהא כשמכרתי לך איהו גופיה מודה דלא קדשה אפ"ה סבירא ליה דקונם שאני עושה לפיך להא דמיא דלא דמי לאומר לחבירו שדה שמכרתי לך דלא קדשה משום דבזביני פסיקא מילתא כדאמרינן לקמן דגופא ופירא ביד לוקח מה שאין כן אשה דכיון דגופא בידה הוא ומעשה ידיה היא שמזכה בכל יום לבעל כשדה זו שאני מוכר לך עדיף מייניה שבידו להקדיש עכשיו קונם דאשה נמי אית ביה חד לד למעליותא טפי משדה משום דבשדה אין שעת הקדשו לשעה שיחול דהיינו לכשיקחנה יש זמן שהשדה יוצא מרשות מקדיש לגמרי גופא ופירא מה שאין כן גבי אשה שגופה לעולם ברשותה הוא ומשום הכי סבירא ליה דכי היכי דבשדה זו שאני מוכר לך לכשאקחנו ממך תקדיש קדשה אשה נמי כי אסרה מעשה ידיה על בעלה לכי מגרשה חייל כך נראה בעיני. ואפי' הכי אתקיף ליה רבי ירמיה דלא דמי דדלמא האי לד דאיכא בשדה למעליותא דמאי מקדיש לה מהשתא עדיף טפי מהכוא לד דאיכא באשה דגופה בידה הוא דמאי נפקא מינה כיון דלא מצא לאסור שיחול איסורה עכשיו עד שתתגרש הא לא דמיא אלא לאומר לחבירו שדה זו שמכרתי לך לכשאקחנה ממך תקדיש דלא קדשה משום שאין בידו להקדישה עכשיו ואשה נמי דכוותה היא: **מתקיף לה רב פפא מי דמי גבי זביני פסיקא מילתא.** נהי דודאי שפיר קא דחית דליכא למיגמר אשה משדה זו שאני מוכר לך דלא דמיין דכדאמרת אפ"ה מאי דבעית למפשט לאידך גיסא דלא חייל קונם בידה משדה זו שמכרתי לך ליתא דגבי זביני פסיקא מילתא דגופה דשדה ופירא ביד לוקח ומשום הכי לא קדשה אבל גבי אשה כיון דגופה בידה הוא איכא למימר דקדשה ואדרבה איכא למיפשט הכא דקדשה מהאומר לחבירו שדה שמשכנתי לך לכשאפדנה ממך תקדיש דקדשה משום דגופא דשדה ברשות מקדיש הוא אשה נמי דכוותה. והאי דנקט לכשאפדנה ממך משום דהקדש דמיס הוא זה ואינו מפקיע מידי שעבוד הלכך אין ההקדש חל עד שיפדנה. וההיא דאמרינן בפרק האומר משקלי עלי (ערכין כא.) גבי המשכיר בית לחבירו והקדישו משכיר הדר בו מעלה שכר להקדש ופרכינן עלה היכי דר ביה במעילה קאי כבר כתבתי בפרק השותפין (לעיל דף מו: ד"ה היכי) דלא קשיא דההיא במשכיר בית סתם היא ולא בית מיוחד ומשום הכי מצי משכיר להקדיש ונותן לו לשוכר בית אחר: **מתקיף ליה רב שישא בריה דרב אידי מי דמי שדה זו בידו לפדותה.** ומש"ה כי אמר לכשאפדנה ממך תקדיש קדשה דכל שבידו לאו כמחוסר מעשה דמי אשה בידה להתגרש בתמיה וכיון שאין בידה שיחול נדרה כשתרצה כי אמרה נמי לכי מגרשה לא חייל. ומקשו הכא אשה נמי בידה היא שיחול נדרה כל שעה ושעה שתרצה דהא קיי"ל כרב הונא דאמר [כתובות נח:] יכולה אשה שתאמר לבעלה איני מזונית ואיני עושה יש לומר דרבי יוחנן בן נורי דאמר יפר לאו משום מה שהאשה חייבת לעשות לבעלה בכל שבוע תחת מזונות קאמר דהיינו משקל חמש סלעים ביהודה שהם עשרה סלעים בגליל דאי משום הני בלחוד ליכא למימר שמא יגרשנה ותהא אסורה לחזור שהרי אפשר לבעל ליהר ממנה בכך אלא הכא באוסרת כל הנאה שלה על בעלה עסקינן אפילו אותן שבע מלאכות שחייבת לעשות לו דהיינו טוחנת ואופה ומכבסת וכולהו איך והיינו דקאמר ותהא אסורה לחזור לו שאינה יכולה לשמשו במלאכות הללו ומהני מלאכות לא כל הימנה להפקיע עצמה שאינן תחת מזונות שתאמר איני ניזונית ואיני עושה הלכך אין בידה להפקיע עצמה מהן שלא תעשה אותן לבעלה אלא לאחר שתתגרש ומשום הכי אמרינן אשה בידה להתגרש בתמיה: **הא לא דמיא.** פירוש אלא אי מדמית לה להא ודאי דמיא לאומר לחבירו שדה זו שמשכנתי לך לעשר שנים תקדוש דקדשה אף על גב דאין בידו לפדותה קודם לעשר שנים אשה נמי אף על גב דאין בידה להתגרש קודם אסור: **מי דמי הפס קיץ.** גבי שדה איכא קיצותא לפדותה דהיינו לאחר א]שנים עשר חדש ומשום הכי מצי מקדיש לה מעכשיו הכא לא קיץ גבי אשה דאין ליה קיצותא דשמא לא תתגרש הלכך דין הוא דלא ליהוי הקדש כי מגרשה כיון שהקדישה בעודה תחתיו: אלא

מסורת הש"ס

(א) כתובות נט.,

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה גבי זביגא וכו' ופירות בידא: (ב) ד"ה לאומר וד"ה הכא נמי הד"מ:

הגהות מהר"ב רנשבורג

א] בהר"ן ד"ה מי דמי כו' דהייגו לאחר י"ב חודש. נמתק מלות י"ב חודש וי"ב עשר שנים:

מוסף רש"י

מי לא קדשה. אם מכרה ומזו ולקחה (כתובות נט.). השתא בידיה היא. שהרי עכשיו שלו וכי היכי דאילו אקדשה השתא קדשה, כי אמר נמי מיקדוש לקמיה קדשה (שם). הא לא דמי. מתקנא דקושיא היא (שם). מתקיף לה רב פפא מי דמי כו'. התם גבי מכרתי לך אין לו עכשיו בה לא גוף ולא פירות ואין אדם מקדיש דבר שאינו שלו, הכא גופה בידה הוא והרי יקדשו ידי אמרה (שם, עי"ש הגירסא בגמ'). הא לא דמי. מתקנא דאתקפתיה היא (שם). הא לא דמיא אלא כו' לעשר שנים. לא דמי לשדה זו שמשכנתי לך התם, אלא לאומר שדה זו שמשכנתי לעשר שנים, דאין בידו לפדותה ולהקדישה עכשיו, דקדשה. דהא שלו היא (שם נט:).

עין משפט נר מצוה

לה א מיי' פ"ו מהל' ערכין וחרמין הלכ' כט:

לו ב מיי' פ"ו מהל' ערכין וחרמין הלכה כז סמג עשין קלב טוש"ע מ"מ סימן ריב סעיף ט: לז ג ד מיי' שם הלכה כט:

תוספות

אמר רבי אילא. איגיאיא הוא ומה אילו האומר לחבירו וכו' מי לא קדשה. אם מכרה ומזו ולקחה ניחול הקדש שהרי עכשיו שלו וכי היכי דאילו אקדיש השתא קדשה כי נמי אמר דקדוש לקמיה קדוש: **הא לא דמיא.** מתקנא דקושיא היא [לרב הונא בריה דר"י]: **לכשאקחנה תקדיש דלא קדשה.** נמ"ל אין אדם מקדיש דבר שלא בא לעולם: **ומשני מי דמי גבי זביגא פסקה למילתייהו.** אתן לו לא גוף ולא פירות ואין אדם מקדיש דבר שאינו שלו ולא דמי התם גופא ופירא בידא דלוקח הכא גופא בידה הוא: **הא לא דמי.** מתקנא דאתקפתא הוא: לאומר שדה שמשכנתי לך. התם:

פירוש הרא"ש

א"ר [אילא]. אין הכי נמי דקדשה: מי לא קדשה. אם מכרה ומזרה ולקחה: **הא לא דמיא.** מתקנא דפריכא היא: **לכשאקחנה ממך דלא קדשה.** נמ"ל אין אדם מקדיש דבר שלא בא לעולם: **גבי זביגא פסיקא מילתא.** הגוף הוא שלה אלא שמשועבד לבעל מעשה ידיה הלכך יכולה להקדישה: **הא לא דמיא.** מתקנא דאתקפתא היא: אשה אין בידה להתגרש. הלכך אי מדמית לה להא לא מצי לאקדושי: **הא לא דמיא.** אלא לאיכא שקבעו זמן למשכנתא שאין בידו לפדותו בתוך הזמן ואפילו הכי יכול להקדיש וה"ה באשה נמי: אשה מי אית לה קיצותא. לעולם אין בידה להתגרש:

תלמוד בבלי מהדורת נהרדעא החדש, באדיבות הוצאת ח. וגשל, © כל הזכויות שמורות

אלא אמר רב אשי שאני קונמות דכי קדושת הגוף דמי. שהרי הן כקדושת המזבח דכי היכי דקדשי מזבח אין להם פדיון כך אין פדיון לקונם שיהא מותר למי שנאסר עליו וכיון דקונם קדושת הגוף הוא מפקיע מידי שעבוד שהיא משועבדת לבעל וחייל ומשום הכי פסק שמואל כרבי יוחנן בן נורי אע"ג דסבירא ליה לשמואל דאין אדם מקדיש דבר שלא בא לעולם משום דידי אשה איתנהו בעולם ומציא מקדשא להו בקונם שהוא מפקיע מידי שעבוד. ולקמיה פריך אם כן מאי איריא שמא יגרשנה הא מהשתא חייל הקדש: **דאמר רבא הקדש.** כגון עשה שורו אפותיקי לבעל חובו והקדישו אחר כך למזבח מפקיע אותו הקדש שעבוד המלוה וגובה חובו ממקום אחר והוא כשר לקרבן ולא הוי גזל כיון דלא הוה קני ליה אלא לגובייא בעלמא. ודוקא קדושת הגוף אבל קדושת דמים לבדק הבית לא מפקעא שעבוד כדתנן בערכין בפרק שור היתומים (דף כג:) מוסיף עוד דיבר ופודה את הנכסים הללו וכו' שאם הקדיש הלוה נכסיו שמוסיף המלוה דיבר על הלוואתו ופודה את הנכסים מפני מרגלית העין שלא יאמרו הקדש יוצא בלא פדיון וגובה חובו כך כתב רש"י זכרונו לברכה בפרק אף על פי [כתובות נט:]. אבל רבינו תם זכרונו לברכה חולק עליו שאפילו הקדש דמים מפקיע מידי שעבוד ואין כאן מקום להאריך: **חמץ.** ישראל שעשה חמצו אפותיקי לעובד כוכבים ועבר עליו בפסח אינו אסור חמץ מפקיע שעבוד העובד כוכבים ואסור בהנאה. והא דתנן בפרק כל שעה (פסחים ל:) עובד כוכבים שהלוה את ישראל על חמצו אחר הפסח מותר בהנאה מוקמינן לה התם כשהרשיו אצלו שמסרו אצלו במשכון: **ושחרור.** עשה עבדו אפותיקי ושחררו לוה משוחרר ומלוה גובה חובו ממקום אחר: **אי הכי.** דפקע שעבודא דבעל למה לי שמא יגרשנה מהשתא קדיש: **ועוד שמא יגרשנה קאמר.** מהשתא נמי קדיש דקונם מפקיע שעבודיה דבעל ולכשתמצא לומר דאלמוה רבנן לשעבודיה דבעל בעודה תחתיו דשויוהו כלוקח גמור ולא כמלוה אפ"ה יפר שמא יגרשנה והיינו דהתם פרק אע"פ[ג] פריק אלמוה רבנן לשעבודיה והכא לא אדכר ליה אלא ועוד שמא יגרשנה קאמר ודא ודא אחת היא. וא"ת ואי אלמוה רבנן לשעבודיה דבעל דלא ליחול השתא הדרא קושיין לדוכתה כיון דהשתא לא חייל לקמיה היכי חייל דהשתא מיהת לא מיגרשא וי"ל דכיון דמדינא חייל אי לאו דאלמוה רבנן לשעבודיה כי אלמוה הני מילי דכל היכא דקיימא קמיה לא ליחול אבל נתגרשה כאילו חייל מעיקרא דמי כיון דמדינא ראוי לחול: **מתני' נדרה אשתו וסבור שנדרה בתו.** שאמרו לו שבתו נדרה ומתוך כך הפר או קיים: **וסבור שנדרה בקרבן.** שאמרו לו שבתו נדרה ומתוך כך הפר או קיים: **הרי זה יחזור ויפר.** דהקמה או הפרה קמייתא כיון דבטעות הוי לא מהני ולא מידי והכי איתא בתוספתא (פ"ז ה"ו) בהדיא שאם הקיים בטעות יכול להפר דתניא התם נדרה אשתו וקיים לה וסבור בתו נדרה אשתו נדרה הרי זה יפר וכו': **גמ' למימרא דיניא אותה דוקא הוא.** דכיון דכתיב [במדבר ל] אותה משמע שיפר לשם אותה שנדרה ולא שיטעה באשה אחרת. וקשה לי כיון דמאותה מפיק לה מינה בהפרה דכתיב אותה אבל בהקמה מנלן הא דכתיבנא במתני' ואיתיה בתוספתא וכ"ת כיון דהקמה והפרה איתקיש וכדאמרי ליה רבנן לר' אליעזר בפירקין דלעיל (דף עה.) אמרו לו אישה יקימנו ואישה יפרנו [במדבר ל] את שבת לכלל הקם בת לכלל הפר ור' עקיבא נמי לקמן (דף פז:) מקיש הפרה להקמה מה הקמה ממנו אף הפרה ממנו וכיון דאית לן בהפרה דאותה דוקא כמאן דכתיב בהקמה דמי לא ניחא לי דאפילו למאן דמקיש לאו לכל מילי איתקוש אלא דוקא למילי דמשתמעי מהאי קרא גופיה דאישה יקימנו ואישה יפרנו דהא אמרינן לעיל [ט]חומר בהקם מבהפר קיים בלבו אינו מופר ואי לכל מילי איתקוש אמאי אלא ודאי אפילו למאן דמקיש לא איתקיש אלא במילי דהסוא קרא גופיה דלאו היקשא הוא אלא סמיכותא בעלמא דאישה יקימנו ואישה יפרנו וכיון שכן תיגא בהפרה דכתיב אותה הקמה מנלן ואפשר דלא דכתיב בהקמה כדכתיב [במדבר ל] כי החרים לה כאותה דמי ומשמע דוקא. ומכאן נראה לי להלכה דכי היכי דפשיטא לעיל [י]דבעל אינו מפר לשתי נשיו כאחת דאותה דוקא ה"נ אינו מקיים לשתי נשיו כאחת [דלה] דוקא וכמו שכתבתי למעלה (עג.) והא

אלא אמר רב אשי שאני קונמות דכי קדושת הגוף דמי וכדרבא [א]דאמר רבא [ב]הקדש חמץ [ג]ושחרור מפקיעין מידי שעבוד אי הכי למה לי שמא יגרשנה [ד] תני ועוד שמא יגרשנה: **מתני'** [ה]נדרה אשתו וסבור שנדרה בתו נדרה בתו וסבור שנדרה אשתו נדרה בנזיר וסבור שנדרה בקרבן נדרה בקרבן וסבור שנדרה בנזיר נדרה מתאנים וסבור שנדרה מן הענבים נדרה מן הענבים וסבור שנדרה מן התאנים הרי זה יחזור ויפר: **גמ'** למימרא דיניא אותה דוקא הוא והא

שוה אלף זוז והתם מפרש האי דיבר מאי עבידתיה גזירה שמא יאמרו הקדש יוצא בלא פדיון. וכי האי דאמרינן במסכת יבמות (דף סו:) הסיא איתתא דעיילא לגברא אינטלא דמיתא שכיב ובעיא למיזקליה בכתובתה אתו יתמי פרסוה אמיתנא אמר רב קייסי מיתנא ואיתסר בהנאה ולית ליה פדיון לעולם: **חמץ.** ישראל שלוה מן העובד כוכבים ועשה (לו) חמצו אפותיקי לעובד כוכבים והרי הוא ברשותו של ישראל והגיע ו' שעות אותו ישראל חייב עליו בבל יראה ובבל ימצא דאתי איסור חמץ ומפקע לשעבודא דעובד כוכבים מייהי וחייב לבערו: **וכן שחרור.** עשה עבדו אפותיקי ושחררו מפקיעו מיד שעבודו של זה. והא איתתא נמי מצא לאפקועי שעבודו של זה קודם שתתגרש: **אי הכי למה לי שמא יגרשנה.** דמוקמית למתניתין שמא יגרשנה אפי' לא רצה לגרשה ליקדשו מהשתא. ומשני אלמוה רבנן לשעבודא דבעל דלא אתי הקדש ומפקע לשעבודא מייהי: **מתני' נדרה אשתו וסבור שהיא בתו.** כששמע הנדר היה סבור שבתו היא נדרה והפר לשם בתו: **נדרה בקרבן.** לשום נדר: **בנזיר.** כגון דאמרה הריני נזירה: **הרי זה יחזור ויפר.** אפי' לאחר זמן: **גמ' למימרא.** דהאי דכתיב [במדבר ל] כי הניא אביה אותה דוקא אותה הוא דבעינא שיהא מפר לשם אותה הנודרת דוקא: והא

לקמיה היכי חייל דהשתא מיהת לא מיגרשא וי"ל דכיון דמדינא חייל אי לאו דאלמוה רבנן לשעבודיה כי אלמוה הני מילי דכל היכא דקיימא קמיה לא ליחול אבל נתגרשה כאילו חייל מעיקרא דמי כיון דמדינא ראוי לחול: **מתני' נדרה אשתו וסבור שנדרה בתו.** שאמרו לו שבתו נדרה ומתוך כך הפר או קיים: **וסבור שנדרה בקרבן.** שאמרו לו שבתו נדרה ומתוך כך הפר או קיים: **הרי זה יחזור ויפר.** דהקמה או הפרה קמייתא כיון דבטעות הוי לא מהני ולא מידי והכי איתא בתוספתא (פ"ז ה"ו) בהדיא שאם הקיים בטעות יכול להפר דתניא התם נדרה אשתו וקיים לה וסבור בתו נדרה אשתו נדרה הרי זה יפר וכו': **גמ' למימרא דיניא אותה דוקא הוא.** דכיון דכתיב [במדבר ל] אותה משמע שיפר לשם אותה שנדרה ולא שיטעה באשה אחרת. וקשה לי כיון דמאותה מפיק לה מינה בהפרה דכתיב אותה אבל בהקמה מנלן הא דכתיבנא במתני' ואיתיה בתוספתא וכ"ת כיון דהקמה והפרה איתקיש וכדאמרי ליה רבנן לר' אליעזר בפירקין דלעיל (דף עה.) אמרו לו אישה יקימנו ואישה יפרנו [במדבר ל] את שבת לכלל הקם בת לכלל הפר ור' עקיבא נמי לקמן (דף פז:) מקיש הפרה להקמה מה הקמה ממנו אף הפרה ממנו וכיון דאית לן בהפרה דאותה דוקא כמאן דכתיב בהקמה דמי לא ניחא לי דאפילו למאן דמקיש לאו לכל מילי איתקוש אלא דוקא למילי דמשתמעי מהאי קרא גופיה דאישה יקימנו ואישה יפרנו דהא אמרינן לעיל [ט]חומר בהקם מבהפר קיים בלבו אינו מופר ואי לכל מילי איתקוש אמאי אלא ודאי אפילו למאן דמקיש לא איתקיש אלא במילי דהסוא קרא גופיה דלאו היקשא הוא אלא סמיכותא בעלמא דאישה יקימנו ואישה יפרנו וכיון שכן תיגא בהפרה דכתיב אותה הקמה מנלן ואפשר דלא דכתיב בהקמה כדכתיב [במדבר ל] כי החרים לה כאותה דמי ומשמע דוקא. ומכאן נראה לי להלכה דכי היכי דפשיטא לעיל [י]דבעל אינו מפר לשתי נשיו כאחת דאותה דוקא ה"נ אינו מקיים לשתי נשיו כאחת [דלה] דוקא וכמו שכתבתי למעלה (עג.) והא

אלא אמר רב אשי. לעולם באומרת יקדשו ידי לעושיהם לכי מתגרשה כדתרילנא לעיל ודקאמרת כי אמרה הכי מי מהניא אין: **שאני קונמות.** היינו הקדש דכקדושת הגוף דמיא דלא סגי להו בפדיון כקדשי מזבח אין להם פדיון: **וכדרבא דאמר הקדש כו' מפקיעין מידי שעבוד.** ובהקדש דקדושת הגוף קמיירי שאם היה לו בהמה ועשאה אפותיקי לבעל חובו ואחר כך הקדיש אפי' בשתא חיילא עלה קדושת הגוף ואין לו לבעל חובו שום שעבוד עלה והיינו טעמא משום דהוי דבר הראוי למזבח דחייל עלה קדושת הגוף אבל אם היו לו נכסים אחרים ששעבדן לבעל חובו ואח"כ הקדישן לא פקע שיעבודיה דבעל חובו הואיל ואין בהן אלא קדושת בדק הבית דלאו קדושת הגוף הוא דאתי בעל חובו וגבי ליה מהקדש כדאמרינן במסכת ערכין (דף כג:) מוסיף עוד דיבר ופודה כל הנכסים האלו דבאותו דיבר יכול לפדות אפילו

אלא אמר רב אשי שאני קונמות דכי קדושת הגוף דמי. דכי קדושת הגוף דמי. כקדושת מזבח לפי שאין להם פדיון: **מפקיעין מידי שעבוד.** דבעל: הקדש. עשה שורו אפותיקי והקדישו אין ב"מ גובה הימנו ורבא אזיל לטעמיה דאמר בעל חוב מגבין ולהבא הוא גובה ועד זימניה בכשות אלה הוא ומלי מקדים ליה ופרש"י דהיינו דוקא קדושת הגוף אבל קדושת דמים אמרינן בערכין דמוסיף עליו דיבר ופודה כל הנכסים הללו ומפרש בערכין דמה"ת אינה לריכה פדיון אלא שלא יאמרו הקדש יוצא בלא פדיון: **חמץ.** עשה חמצו אפותיקי לעובד כוכבים ועבר עליו בפסח אסור דחמצו של ישראל הוא וכן עשה עבדו אפותיקי ושחררו: **למה לי שמא יגרשנה.** דשמא נמי קדיש: **אלומיה אלמוה רבנן לשעבודיה דבעל.** דעודה תחתיו דשויה כלוקח גמור ולא כמלוה ונראה לא שייך למיפרך מי איכא מידי דהשתא לא קדיש [ולקמיה] קדוש דקדושיה מיתלא ולא אי פקע שעבודו דבעל חיילא קדושה דעד השתא (לא) סבירא לן דקדושה אינו יכול להפקיע שום שעבוד הוי חשיב [למיפרך] כיון דלא קדשה השתא לא קדשה לקמיה אבל השתא דאמרי דמן הדין מפקעת אי לא דאלמוה אם כן לאחר שפקע יחול ההקדש: **נדרה אשתו וסבור שנדרה בתו.** והפר נדרה: בנזיר. שאמרה הרי עלי נזירות וסבור שנדרה בקרבן לגומר שאמרה דבר זה עלי לקרבן והפר הרי זה יחזור ויפר דכתיב יציא אותה ולא הפרה לטעות: **למימרא דאותה דוקא.** ולכך בעל לריך שידע נדר שנדרה:

אלא אמר רב אשי. לעולם באומרת יקדשו ידי לעושיהם לכי מתגרשה כדתרילנא לעיל ודקאמרת כי אמרה הכי מי מהניא אין: **שאני קונמות.** היינו הקדש דכקדושת הגוף דמיא דלא סגי להו בפדיון כקדשי מזבח אין להם פדיון: **וכדרבא דאמר הקדש כו' מפקיעין מידי שעבוד.** ובהקדש דקדושת הגוף קמיירי שאם היה לו בהמה ועשאה אפותיקי לבעל חובו ואחר כך הקדיש אפי' בשתא חיילא עלה קדושת הגוף ואין לו לבעל חובו שום שעבוד עלה והיינו טעמא משום דהוי דבר הראוי למזבח דחייל עלה קדושת הגוף אבל אם היו לו נכסים אחרים ששעבדן לבעל חובו ואח"כ הקדישן לא פקע שיעבודיה דבעל חובו הואיל ואין בהן אלא קדושת בדק הבית דלאו קדושת הגוף הוא דאתי בעל חובו וגבי ליה מהקדש כדאמרינן במסכת ערכין (דף כג:) מוסיף עוד דיבר ופודה כל הנכסים האלו דבאותו דיבר יכול לפדות אפילו שוה אלף זוז והתם מפרש האי דיבר מאי עבידתיה גזירה שמא יאמרו הקדש יוצא בלא פדיון. וכי האי דאמרינן במסכת יבמות (דף סו:) הסיא איתתא דעיילא לגברא אינטלא דמיתא שכיב ובעיא למיזקליה בכתובתה אתו יתמי פרסוה אמיתנא אמר רב קייסי מיתנא ואיתסר בהנאה ולית ליה פדיון לעולם: **חמץ.** ישראל שלוה מן העובד כוכבים ועשה (לו) חמצו אפותיקי לעובד כוכבים והרי הוא ברשותו של ישראל והגיע ו' שעות אותו ישראל חייב עליו בבל יראה ובבל ימצא דאתי איסור חמץ ומפקע לשעבודא דעובד כוכבים מייהי וחייב לבערו: **וכן שחרור.** עשה עבדו אפותיקי ושחררו מפקיעו מיד שעבודו של זה. והא איתתא נמי מצא לאפקועי שעבודו של זה קודם שתתגרש: **אי הכי למה לי שמא יגרשנה.** דמוקמית למתניתין שמא יגרשנה אפי' לא רצה לגרשה ליקדשו מהשתא. ומשני אלמוה רבנן לשעבודא דבעל דלא אתי הקדש ומפקע לשעבודא מייהי: **מתני' נדרה אשתו וסבור שהיא בתו.** כששמע הנדר היה סבור שבתו היא נדרה והפר לשם בתו: **נדרה בקרבן.** לשום נדר: **בנזיר.** כגון דאמרה הריני נזירה: **הרי זה יחזור ויפר.** אפי' לאחר זמן: **גמ' למימרא.** דהאי דכתיב [במדבר ל] כי הניא אביה אותה דוקא אותה הוא דבעינא שיהא מפר לשם אותה הנודרת דוקא: והא

הפקיע שעבוד העובד כוכבים וכן אם עשה עבדו אפותיקי ושחררו יצא לחירות ואינו חוזר ומשתעבד אם יטרפנו בעל חוב: **ליקדש מהשתא.** שעל ידי קונם פקע שעבוד הנעבד: **אלמוה רבנן לשעבודא דבעל.** בעודה תחתיו דשויוהו כלוקח ולא כמלוה ומתגלגל אלי ולקח הקונם עד אחר שנגרשה ולאחר היא עתה לחול אי לאו דאלמוה לשעבודיה דבעל הלכך לא שייך לאקשויי מי איכא מידי דהשתא לא קדוש ולבתר הכי קדוש: **מתני' הרי זה יפר.** דהפרה בטעות לא הוי הפרה עד שיכון להפר באשה שנדרה וגם ידע מה נדרה וגגמרא יליף לה מקרא: **גמ' למימרא דאותה דוקא.** דכתיב יציא אותה דמשמע (שביר) [ס"ל שמכיר] האשה הנודרת ומשמע נמי הא דכתיב והפר את נדרה שיכיר הנדר:

עין משפט נר מצוה

לח א מיי' פ"ז מהל' ערכין הלכה יד ופי"ח מהל' מלוה ולוה הלכה ו ז ופי"ב מהל' נדרים הלכה י סמג עשין לד וקלב טוש"ע מ"מ סי' קיז סעיף ז:

לט ב מיי' פ"ח מהל' עבדים הלכה טז ופי"ב מהל' נדרים הלכה י סמג עשין פז טוש"ע שם סעיף ו וטוש"ע י"ד סימן רסז סעיף סח:

מ ג מיי' פי"ב מהל' נדרים הלכה כא סמג לאוין רמב טוש"ע י"ד סימן רלד סעיף לא:

תוספות

דקדושת הגוף נינהו. כקדושת מזבח לפי שאין להם פדיון: **מפקיעין מידי שעבוד.** דבעל: הקדש. עשה שורו אפותיקי והקדישו אין ב"מ גובה הימנו ורבא אזיל לטעמיה דאמר בעל חוב מגבין ולהבא הוא גובה ועד זימניה בכשות אלה הוא ומלי מקדים ליה ופרש"י דהיינו דוקא קדושת הגוף אבל קדושת דמים אמרינן בערכין דמוסיף עליו דיבר ופודה כל הנכסים הללו ומפרש בערכין דמה"ת אינה לריכה פדיון אלא שלא יאמרו הקדש יוצא בלא פדיון: **חמץ.** עשה חמצו אפותיקי לעובד כוכבים ועבר עליו בפסח אסור דחמצו של ישראל הוא וכן עשה עבדו אפותיקי ושחררו: **למה לי שמא יגרשנה.** דשמא נמי קדיש: **אלומיה אלמוה רבנן לשעבודיה דבעל.** בעודה תחתיו דשויה כלוקח גמור ולא כמלוה ונראה לא שייך למיפרך מי איכא מידי דהשתא לא קדיש [ולקמיה] קדוש דקדושיה מיתלא ולא אי פקע שעבודו דבעל חיילא קדושה דעד השתא (לא) סבירא לן דקדושה אינו יכול להפקיע שום שעבוד הוי חשיב [למיפרך] כיון דלא קדשה השתא לא קדשה לקמיה אבל השתא דאמרי דמן הדין מפקעת אי לא דאלמוה אם כן לאחר שפקע יחול ההקדש: **נדרה אשתו וסבור שנדרה בתו.** והפר נדרה: בנזיר. שאמרה הרי עלי נזירות וסבור שנדרה בקרבן לגומר שאמרה דבר זה עלי לקרבן והפר הרי זה יחזור ויפר דכתיב יציא אותה ולא הפרה לטעות: **למימרא דאותה דוקא.** ולכך בעל לריך שידע נדר שנדרה:

אלא אמר רב אשי. לעולם באומרת יקדשו ידי לעושיהם לכי מתגרשה כדתרילנא לעיל ודקאמרת כי אמרה הכי מי מהניא אין: **שאני קונמות.** היינו הקדש דכקדושת הגוף דמיא דלא סגי להו בפדיון כקדשי מזבח אין להם פדיון: **וכדרבא דאמר הקדש כו' מפקיעין מידי שעבוד.** ובהקדש דקדושת הגוף קמיירי שאם היה לו בהמה ועשאה אפותיקי לבעל חובו ואחר כך הקדיש אפי' בשתא חיילא עלה קדושת הגוף ואין לו לבעל חובו שום שעבוד עלה והיינו טעמא משום דהוי דבר הראוי למזבח דחייל עלה קדושת הגוף אבל אם היו לו נכסים אחרים ששעבדן לבעל חובו ואח"כ הקדישן לא פקע שיעבודיה דבעל חובו הואיל ואין בהן אלא קדושת בדק הבית דלאו קדושת הגוף הוא דאתי בעל חובו וגבי ליה מהקדש כדאמרינן במסכת ערכין (דף כג:) מוסיף עוד דיבר ופודה כל הנכסים האלו דבאותו דיבר יכול לפדות אפילו שוה אלף זוז והתם מפרש האי דיבר מאי עבידתיה גזירה שמא יאמרו הקדש יוצא בלא פדיון. וכי האי דאמרינן במסכת יבמות (דף סו:) הסיא איתתא דעיילא לגברא אינטלא דמיתא שכיב ובעיא למיזקליה בכתובתה אתו יתמי פרסוה אמיתנא אמר רב קייסי מיתנא ואיתסר בהנאה ולית ליה פדיון לעולם: **חמץ.** ישראל שלוה מן העובד כוכבים ועשה (לו) חמצו אפותיקי לעובד כוכבים והרי הוא ברשותו של ישראל והגיע ו' שעות אותו ישראל חייב עליו בבל יראה ובבל ימצא דאתי איסור חמץ ומפקע לשעבודא דעובד כוכבים מייהי וחייב לבערו: **וכן שחרור.** עשה עבדו אפותיקי ושחררו מפקיעו מיד שעבודו של זה. והא איתתא נמי מצא לאפקועי שעבודו של זה קודם שתתגרש: **אי הכי למה לי שמא יגרשנה.** דמוקמית למתניתין שמא יגרשנה אפי' לא רצה לגרשה ליקדשו מהשתא. ומשני אלמוה רבנן לשעבודא דבעל דלא אתי הקדש ומפקע לשעבודא מייהי: **מתני' נדרה אשתו וסבור שהיא בתו.** כששמע הנדר היה סבור שבתו היא נדרה והפר לשם בתו: **נדרה בקרבן.** לשום נדר: **בנזיר.** כגון דאמרה הריני נזירה: **הרי זה יחזור ויפר.** אפי' לאחר זמן: **גמ' למימרא.** דהאי דכתיב [במדבר ל] כי הניא אביה אותה דוקא אותה הוא דבעינא שיהא מפר לשם אותה הנודרת דוקא: והא

ג) יבמות מו. סו: כתובות נט: גיטין מ: ב"ק פט:, **ד)** [כתובות נט:],

הגהות הב"ח

(ה) גמ' יגרשנה (תני ועוד שמא יגרשנה) תפ"מ. וג"כ בפ' אע"פ גרסינן אלמוה רבנן לשעבודא דבעל כי היכי דלא תקדש מהשתא ומלשון הפי' נראה דהכי הוה גרים הכא:

גליון הש"ס

בר"ן ד"ה למימרא אמרינן לעיל חומר וכו'. דף עט ע"ב: **בא"ד** דכי היכי דפשיטא לעיל. דף עג ע"ב:

פירוש הרא"ש

שאני קונמות דבקדושת הגוף דמי. דכי היכי דקדושת הגוף אין לה פדיון כך קונמות אין להן פדיון להתירן למי שנאסרו עליו דלא אנוס איסוריהו לתפוס פדיונם כיון שלא נאסר כי אם על אדם אחד: **הקדש חמץ ושחרור מפקיעין מידי שעבוד.** אם עשה שורו אפותיקי והקדישו קדושת הגוף מפקיעו מידי שעבוד ובעל חוב יגבה חובו מנכסים אחרים דבא לטעמיה דאית ליה בפרק שני דפסחים (דף ל:) בעל חוב גובה מכאן ולהבא ובכשות הלוה הוא עד שיטרפנו בעל חוב הלכך אל ההקדש ולא פקע על ידי טריפה בעל חוב כי היכי דלא פקע על ידי פדייה ודוקא הקדישו קדושת הגוף אבל קדושת דמים פקע על ידי טריפה כי היכי דפקע על ידי פדייה ואף על פי שהיה בכשות הלוה עד שעת טריפה לא היה יכול להקדישו הקדושת דמים אלא עד זמן שתצא מרשותו מידי דהוה אשדה מקנה שמקדישה עד היובל ואז חוזרת לבעלים אלא מוסיף דיבר על הלוואתו ופודה שלא יאמרו הקדש יוצא בלא פדיון: **חמץ.** ישראל שעשה חמצו לעובד כוכבים אפותיקי אם לא יפדה אותו לזמן ידוע אחר הפסח שיהא של העובד כוכבים ועבר הזמן ולא פדאו אסור בהנאה כי בכשות ישראל היה עד זמן הפדייה ואיסור חמץ

ה) גיטין מ: וב"ק צ:). ממץ, נכרי שהלוה את ישראל על חמצו ולא הרשיו לעושיהם הואיל ומשתעבדא לבעל לאו כל כמינה (ראמ"ה בשמו). **דכי** קדושת הגוף דמי. כקדושת מזבח שאין לה פדיון, כך אין פדיון לקונם לאיות ימר למי שנאסר עליו, שהרי אינו הקדש נמור לתפוס פדיונו, אלא אסור על אדם אחד, וכיון דקדושת הגוף הוא מפקיע מידי שעבוד שהעובד כוכבים נעבד לבעל וחייל, ולקמן פריך ל"כ מאי איריא שמא יגרשנה מהשתא חייל (כתובות נט:). **הקדש חמץ ושחרור מפקיעין מיד שעבוד.** הקדש, כגון שעשה שורו לבעל חוב וחזר והקדישו מפקיע שעבוד המלוה וגובה חובו ממקום אחר וזה כשר לקרבן ואינו גזל, דלא הוה קני ליה אלא לגוביינא בעלמא, ודוקא קדושת הגוף אבל קדושת דמים לבדק הבית לא מפקיע שעבוד כדתנן בערכין בפרק שור היתומים (דף כג:) מוסיף עוד דיבר ופודה את הנכסים הללו וכו' שאם הקדיש הלוה נכסיו שמוסיף המלוה דיבר על הלוואתו ופודה את הנכסים מפני מרגלית העין שלא יאמרו הקדש יוצא בלא פדיון וגובה חובו כך כתב רש"י זכרונו לברכה בפרק אף על פי [כתובות נט:]. אבל רבינו תם זכרונו לברכה חולק עליו שאפילו הקדש דמים מפקיע מידי שעבוד ואין כאן מקום להאריך: **חמץ.** ישראל שעשה חמצו אפותיקי לעובד כוכבים ועבר עליו בפסח אסור חמץ מפקיע שעבוד העובד כוכבים ואסור בהנאה. והא דתנן בפרק כל שעה (פסחים ל:) עובד כוכבים שהלוה את ישראל על חמצו אחר הפסח מותר בהנאה מוקמינן לה התם כשהרשיו אצלו שמסרו אצלו במשכון: **ושחרור.** עשה עבדו אפותיקי ושחררו לוה משוחרר ומלוה גובה חובו ממקום אחר: **אי הכי.** דפקע שעבודא דבעל למה לי שמא יגרשנה מהשתא קדיש: **ועוד שמא יגרשנה קאמר.** מהשתא נמי קדיש דקונם מפקיע שעבודיה דבעל ולכשתמצא לומר דאלמוה רבנן לשעבודיה דבעל בעודה תחתיו דשויוהו כלוקח גמור ולא כמלוה אפ"ה יפר שמא יגרשנה והיינו דהתם פרק אע"פ[ג] פריק אלמוה רבנן לשעבודיה והכא לא אדכר ליה אלא ועוד שמא יגרשנה קאמר ודא ודא אחת היא. וא"ת ואי אלמוה רבנן לשעבודיה דבעל דלא ליחול השתא הדרא קושיין לדוכתה כיון דהשתא לא חייל לקמיה היכי חייל דהשתא מיהת לא מיגרשא וי"ל דכיון דמדינא חייל אי לאו דאלמוה רבנן לשעבודיה כי אלמוה הני מילי דכל היכא דקיימא קמיה לא ליחול אבל נתגרשה כאילו חייל מעיקרא דמי כיון דמדינא ראוי לחול: **מתני' נדרה אשתו וסבור שנדרה בתו.** שאמרו לו שבתו נדרה ומתוך כך הפר או קיים: **וסבור שנדרה בקרבן.** שאמרו לו שבתו נדרה ומתוך כך הפר או קיים: **הרי זה יחזור ויפר.** דהקמה או הפרה קמייתא כיון דבטעות הוי לא מהני ולא מידי והכי איתא בתוספתא (פ"ז ה"ו) בהדיא שאם הקיים בטעות יכול להפר דתניא התם נדרה אשתו וקיים לה וסבור בתו נדרה אשתו נדרה הרי זה יפר וכו': **גמ' למימרא דיניא אותה דוקא הוא.** דכיון דכתיב [במדבר ל] אותה משמע שיפר לשם אותה שנדרה ולא שיטעה באשה אחרת. וקשה לי כיון דמאותה מפיק לה מינה בהפרה דכתיב אותה אבל בהקמה מנלן הא דכתיבנא במתני' ואיתיה בתוספתא וכ"ת כיון דהקמה והפרה איתקיש וכדאמרי ליה רבנן לר' אליעזר בפירקין דלעיל (דף עה.) אמרו לו אישה יקימנו ואישה יפרנו [במדבר ל] את שבת לכלל הקם בת לכלל הפר ור' עקיבא נמי לקמן (דף פז:) מקיש הפרה להקמה מה הקמה ממנו אף הפרה ממנו וכיון דאית לן בהפרה דאותה דוקא כמאן דכתיב בהקמה דמי לא ניחא לי דאפילו למאן דמקיש לאו לכל מילי איתקוש אלא דוקא למילי דמשתמעי מהאי קרא גופיה דאישה יקימנו ואישה יפרנו דהא אמרינן לעיל [ט]חומר בהקם מבהפר קיים בלבו אינו מופר ואי לכל מילי איתקוש אמאי אלא ודאי אפילו למאן דמקיש לא איתקיש אלא במילי דהסוא קרא גופיה דלאו היקשא הוא אלא סמיכותא בעלמא דאישה יקימנו ואישה יפרנו וכיון שכן תיגא בהפרה דכתיב אותה הקמה מנלן ואפשר דלא דכתיב בהקמה כדכתיב [במדבר ל] כי החרים לה כאותה דמי ומשמע דוקא. ומכאן נראה לי להלכה דכי היכי דפשיטא לעיל [י]דבעל אינו מפר לשתי נשיו כאחת דאותה דוקא ה"נ אינו מקיים לשתי נשיו כאחת [דלה] דוקא וכמו שכתבתי למעלה (עג.) והא

מוסף רש"י

שאני קונמות. לעולם מתניתין דהכא מיירי דלא הקדיש דבר שבא לעולם, דאי אמרה יקדשו ידיש לעושיהם הואיל ומשתעבדא לבעל לאו כל כמינה (ראמ"ה בשמו). **דכי** קדושת הגוף דמי. כקדושת מזבח שאין לה פדיון, כך אין פדיון לקונם לאיות ימר למי שנאסר עליו, שהרי אינו הקדש נמור לתפוס פדיונו, אלא אסור על אדם אחד, וכיון דקדושת הגוף הוא מפקיע מידי שעבוד שהעובד כוכבים נעבד לבעל וחייל, ולקמן פריך ל"כ מאי איריא שמא יגרשנה מהשתא חייל (כתובות נט:). **הקדש חמץ ושחרור מפקיעין מיד שעבוד.** הקדש, כגון שעשה שורו לבעל חוב וחזר והקדישו מפקיע שעבוד המלוה וגובה חובו ממקום אחר וזה כשר לקרבן ואינו גזל, דלא הוה קני ליה אלא לגוביינא בעלמא, ודוקא קדושת הגוף אבל קדושת דמים לבדק הבית לא מפקיע שעבוד, כדתנן בערכין (כג:) מוסיף עוד דיבר ופודה את הנכסים הללו כו' (כתובות נט: וב"ב יבמות מז.

תלמוד בבלי מהדורת נהרדעא החדש, באדיבות הוצאת ח. וגשל, © כל הזכויות שמורות

והא גבי קרעים דכתיב על על. דמשמע שאם מתו לו שניים קרובים לו שלשה שחייב לקרוע על כל אחד בפני עצמו: **על שאול ועל יהונתן בנו ועל עם ה'.** דהיינו פרטא: **ותניא מת אביו וקרע ואח"כ נמצא שהוא בנו.** שמת ולא אביו יצא ידי קריעה דעל עלו לוקה. הכא נמי אותה לוקה: **לאן בספק לאן במפרש.** גבי קריעה שקרע סתם שלא על אביו ולא על בנו אבל במתניתין כגון שהפר בפירוש לשם בתו והלכך כיון דנמצא שאינו כך צריך לשם אשתו שנדרה: **והתניא לא יצא ידי קריעה. והתניא** בריית אהדדי: **והתניא.** דמסייע לרב אשי: **והלכתא תוך כדי דבור.** דהמחזר תוך כדי דבור כדבור דמי לכולהו מילי: **תוך ממגדף.** מבכר את השם: **ועובד עבודת כוכבים.** האומר לעבודת כוכבים אני אתה דאדבור לאחוליה מייב: **והמקדש.** אשה והמגרשה אע"פ שחזר בתוך כדי דבור אינה חוזרת: **מתני' אמרה קונם תאנים וענבים שאיני טועמת קיים לתאנים לתאנים כל הגדר קיים.** אף הענבים שאין יכול להפר שוב אפילו תענבים. קסבר גדר שהוקם מקצתו הוקם כולו ובגמרא[ג] מפרש יקימנו יקים ממנו: הפר דבור כדבור דמי חוץ [ח]ממגדף [ט]ועובד עבודת כוכבים [י]ומקדש [כ]ומגרש: **מתני'** אמרה קונם תאנים וענבים אלו שאני טועמת קיים לתאנים כולו קיים הפר לתאנים אינו מופר עד שיפר אף לענבים אמרה קונם תאנה שאני טועמת וענבה שאני טועמת הרי אלו שני נדרים: **גמ'** מני מתניתין רבי ישמעאל דתניא [2]אישה יקימנו ואישה יפרנו אמרה קונם תאנים וענבים אלו שאני טועמת קיים לתאנים כולו קיים הפר

והא גבי קרעים דכתיב על על וגו'. והוה לן למימר דעל דוקא שיקרע לשם המת ולא שיטעה בשאר ואפי' הכי תנא אמרו לו מת אביו וקרע ואחר כך נמצא בנו יצא ידי קריעה אלמא על לאו דוקא ה"נ לימא אותה לאו דוקא: **לא קשיא הא בספק הא במפרש.** הא דתניא אמרו לו מת אביו וקרע יצא לאו דוקא בשאמרו לו בפירוש מת אביו אלא בשאמרו לו (בפי') מת וסבור אביו ונמצא בנו והא יצא ידי קריעה אבל במפרש שאמרו לו מת אביו וקרע על בנו לא יצא דעל דוקא וכי קתני אמרו לו מת אביו לאו דוקא: **והתניא.** בניחותא דדוקא בספק יצא אבל במפרש לא יצא ומתני' דקתני ה"ז יחזור ויפר במפרש שאמרו לו בפירוש נדרה אשתו ונמצאת שהיא בתו דבכי האי ודאי לא מהניא הפרה: **רב אשי אמר כאן בתוך כדי דבור כאן לאחר כדי דבור.** דהמחזר תוך כדי דבור כדבר דמי לכולהו מילי: **תוך ממגדף.** מבכר את השם: **ועובד עבודת כוכבים.** האומר לעבודת כוכבים אני אתה דאדבור לאחוליה מייב: **והמקדש.** אשה והמגרשה אע"פ שחזר בתוך כדי דבור אינה חוזרת: **מתני' אמרה קונם תאנים וענבים שאיני טועמת קיים לתאנים לתאנים כל הגדר קיים.** אף הענבים שאין יכול להפר שוב אפילו תענבים. קסבר גדר שהוקם מקצתו הוקם כולו ובגמרא[ג] מפרש יקימנו יקים ממנו: הפר

[ח] ג"ב קכט: ע"ש, [ט] [ע"ב], [י] [ב"ב קכט:], [כ] [ע"ב], [ל] [ע"ב], [מ] [ע"ב], [נ] [ב"ב קכט:], [ס] [ע"ב], [ע] [ב"ב קכט:], [פ] [ב"ב קכט:], [צ] [ב"ב קכט:], [ק] [ב"ב קכט:], [ר] [ב"ב קכט:], [ש] [ב"ב קכט:], [ת] [ב"ב קכט:], [א"א] [ב"ב קכט:], [ב"ב] [ב"ב קכט:], [ג"ג] [ב"ב קכט:], [ד"ד] [ב"ב קכט:], [ה"ה] [ב"ב קכט:], [ו"ו] [ב"ב קכט:], [ז"ז] [ב"ב קכט:], [ח"ח] [ב"ב קכט:], [ט"ט] [ב"ב קכט:], [י"י] [ב"ב קכט:], [כ"כ] [ב"ב קכט:], [ל"ל] [ב"ב קכט:], [מ"מ] [ב"ב קכט:], [נ"נ] [ב"ב קכט:], [ס"ס] [ב"ב קכט:], [ע"ע] [ב"ב קכט:], [פ"פ] [ב"ב קכט:], [צ"צ] [ב"ב קכט:], [ק"ק] [ב"ב קכט:], [ר"ר] [ב"ב קכט:], [ש"ש] [ב"ב קכט:], [ת"